

РЕГІОНАЛЬНІ ЦЕНТРИ В СИСТЕМІ ІННОВАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

М.І. Лобанов, к.е.н., доцент

Н.О. Шквиря,

аспірант

Таврійський державний агротехнологічний університет

Постановка проблеми: Агропромислове виробництво, як і будь-яке інше виробництво не може ефективно функціонувати в умовах обмеженого інформаційного забезпечення. Існує проблема відсутності цілісної системи та ефективних структур ринкового типу, які б забезпечували агропромислове виробництво науково-консультаційною допомогою в освоєнні сучасних досягнень науково-технічного прогресу.

Інформаційна система агропромислового виробництва являє собою один із соціальних інститутів стратегічного значення. Вона має бути цілісним соціальним утворенням, оскільки гармонійна робота окремих структурних рівнів та ланок, чітка координація їх функцій, погодженість інформаційних потоків - основна фундаментальна вимога до організації її діяльності.

Чинник цілісності інформаційної системи полягає у наявності особливих інтеграційних надструктурних функцій, зумовлених саме її цілісністю, функціональною єдністю структурних ланок та рівнів, притаманних системі в цілому, і таких, що не впливають безпосередньо з функціонування кожного конкретного структурного рівня. До таких інтеграційних функцій належать: політична, наукова, інформаційно - відображувальна, перетворювальна.

Політична функція полягає в тому, що інформаційна система надає вихідний фактичний матеріал для напрацювання управлінських стратегічних і тактичних рішень. Вона - найважливіший канал інформування політичних структур про поточну соціально-економічну ситуацію в АПВ, актуальні проблеми. Крім того, інформаційна система сприяє найефективнішій

реалізації цієї політики на всіх рівнях управління - від макро- до мікроекономічного.

Однак розробка і реалізація стратегічного політичного курсу повинні бути науково обґрунтовані та ґрунтуватися на знанні сучасних соціально-економічних тенденцій і закономірностей в АПВ, що забезпечується науковою функцією. Сутність її полягає у тому, що інформаційна система орієнтуючи науку на розробку і вирішення актуальних практичних завдань, є об'єднуючою ланкою між наукою та виробництвом.

Водночас інформаційна система виконує власне функції збирання, обробки, збереження, відтворення інформації і являє собою величезну, багаторівневу базу даних. Це - потужний інформаційний ресурс державного значення, який виконує і інформаційно - відображувальну функцію.

Усі наведені функції узагальнює перетворювальна функція. Сутність її полягає у тому, що інформаційна система як засіб всебічного наукового аналізу сучасних соціально-економічних явищ, тенденцій, закономірностей в АПВ слугуватиме могутнім, знаряддям перетворення, перебудови, оптимізації системи агропромислової виробництва, підвищення її ефективності, а в результаті - повнішого задоволення потреб країни у продовольчих ресурсах.

Умови агропромислового виробництва в значній мірі визначає ефективність його інформаційно-консультаційного обслуговування, основою якого на сучасному етапі є науково-практичне забезпечення інноваційних перетворень в АПВ.

Інноваційні перетворення з урахуванням особливостей сучасного стану аграрного сектору економіки, що перебуває у важкому положенні в умовах кризи і продовження процесів реформування та реструктуризації, повинні здійснюватися за чотирма основними підходами: організаційно-правові та економічні, структурні, технологічні, соціальні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій: Питанням інформаційного забезпечення агропромислового виробництва, а саме його інноваційної

складової приділяється велика увага. Дослідження із цього питання здійснюють Лобанов М.І., Дацій О.І., Кропивко М.Ф., Данілов О.Д., Ілляшенко С.М. та ін. Проте проблеми з ефективного інформаційно – консультативного забезпечення інноваційної діяльності в АПВ залишаються недостатньо вирішеними.

Виклад основного матеріалу: З метою забезпечення реалізації інноваційних перетворень (структурних, технологічних, соціальних, організаційно-правових, економічних); підвищення рівня мотивації сільськогосподарських товаровиробників, керівників і спеціалістів підприємств до впровадження сучасних інновацій і передового досвіду вважаємо за доцільне створення таких структур, які б забезпечували інноваційний розвиток сільськогосподарського виробництва та здійснювали свою діяльність на регіональному рівні.

Використовуючи існуючу матеріальну базу та науковий потенціал, можливе формування центру інноваційного розвитку АПВ як самостійного госпрозрахункового підрозділу ВНЗ і науково-дослідних установ.

Головною метою Центру інноваційного розвитку (ЦІР) АПВ є сприяння підвищенню ефективності і стабільності агропромислового комплексу на основі освоєння і досягнення науково – технічного прогресу, передового і виробничого досвіду і доведення до товаровиробників перспективних технологій сільськогосподарського виробництва. Завдання центру полягає у проведенні аналізу інноваційного потенціалу, забезпеченні наукової та іншої науково-методичної підтримки реалізації програм інноваційного розвитку регіону, у тому числі через механізм програмно-цільового фінансування.

Основними задачами створеного ЦІР можуть бути:

- формування, систематизація і аналіз інформаційних ресурсів і доведення їх до структур;
- пошук, апробація і впровадження в виробництво нових наукових розробок, винаходів, технологій тощо;

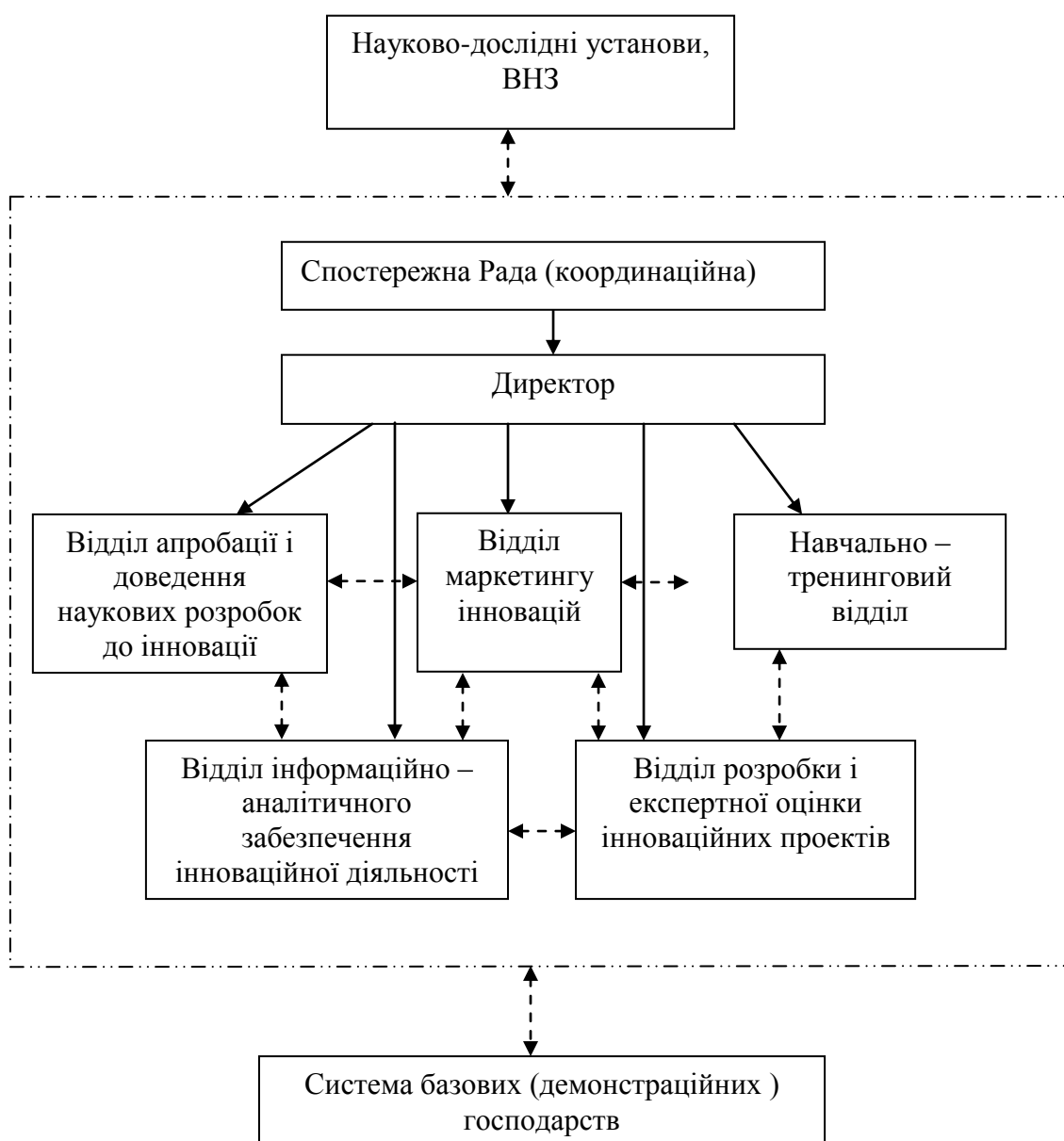
- організація і проведення короткострокових навчальних семінарів для сільськогосподарських товаровиробників;
- вивчення попиту і пропозиції на інноваційні розробки;
- підготовка пропозицій для органів управління АПК на розробку інновацій, що користується попитом і позитивно впливають на прибутковість сільського господарства;
- надання маркетингових послуг сільськогосподарським товаровиробникам;
- сприяння розвитку інформаційно – консалтингового забезпечення інноваційної діяльності;
- підтримка процесу становлення і розширення регіональної інноваційної інфраструктури;
- реалізація у відповідності з законодавством України пріоритетних напрямків інноваційної діяльності
- здійснення міжнародного співробітництва по проблемам інноваційної діяльності;
- видання рекламної продукції, інформаційних бюлетенів і листів для інформування щодо інноваційних винаходів;
- здійснення досвідно – демонстраційної діяльності для пропаганди і розповсюдження нових знань, культур, технологій і видів діяльності в сфері агропромислового виробництва.

Організаційна структура центру інноваційного розвитку АПВ, що пропонується для створення в Запорізькій області представлена на рис.1

Деталізуємо діяльність кожного із відділів ЦІР АПВ.

1.) Інформаційний відділ займається наданням інформаційних послуг підприємствам АПВ, органам управління АПК та іншим зацікавленим підприємствам і організаціям. Основне завдання – систематизація, збір, збереження, ведення даних, необхідних для успішного проведення інноваційної діяльності. Інформаційне забезпечення є одним із важливих моментів стимулювання інноваційної діяльності в регіоні.

2.) Відділ маркетингу інновацій проводить маркетингові дослідження і економічний аналіз діяльності аграрних підприємств з метою вивчення попиту сільськогосподарських товаровиробників і виявлення потреб в інноваціях. Ціллю маркетингових досліджень інновацій повинно стати виявлення можливостей підприємств зайняти конкурентні позиції на конкретному ринку або його сегменту шляхом пристосування продукції, що випускається до попиту і вимогам замовника – споживача.



- > - керуюча дія
 <-.-.-.-> - інформаційні потоки

Рис. 1 Організаційна структура, керуючі і інформаційні потоки
Центру інноваційного розвитку АПВ

3.) Відділ розробки і експертної оцінки інноваційних проектів

Основна мета цього відділу здійснення по договорам з підприємствами АПВ (замовниками) комплексу робіт по підборі, освоєнню, обґрунтуванню найбільш прибуткових науково –технічних розробок і доведення їх до стадії інноваційного проекту для сільськогосподарського підприємства.

4.) Навчально – тренінговий відділ

Цей відділ проводить семінари і конференції, виставки, дні поля з ціллю підвищення кваліфікації керівників, спеціалістів, а також робітників сільськогосподарських підприємств і інших керівників АПВ по питанням організації робіт по впровадженню в виробництво інноваційних проектів. Спеціалістами цього відділу проводиться супроводжувальне навчання аграрному підприємстві всіх спеціалістів та робітників для освоєння конкретного інноваційного проекту.

5.) Відділ апробації і доведення наукових розробок до стадії інновації.

Спеціалісти цього відділу проводять пошук, апробацію і впроваджують в виробництво нові наукові розробки, винаходи, технології тощо, перетворюючи тим самим нововведення в інноваційний продукт.

Робота центру як складної багаторівневої структури повинна здійснюватися у відповідності з організаційними, функціональними, соціальними і економічними принципами. Для послідовної реалізації цих принципів необхідно цілий комплекс заходів, включаючи нормативно – правове, матеріально – технічне і кадрове забезпечення центру, а також цілеспрямована робота органів АПК по створенню відповідних умов для його функціонування.

Висновки. Створення структур, що забезпечуватимуть інноваційний розвиток агропромислового виробництва дозволить сформувавши систему науково-технічного забезпечення сільськогосподарського виробництва,

освоєння досягнень науки, техніки, технологій і передового досвіду, що в кінцевому підсумку сприятиме підвищенню ефективності агропромислового виробництва.

Список літератури:

1. Дацій О.І. Розвиток інноваційної діяльності в агропромисловому виробництві України. – К.ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2004. - 412с.
2. Кокурін Д.І. Инновационная деятельность – М.:Экзамен, 2001. – 576с.
3. Кропивко М.Ф., Лобанов М.І. Інформаційно-консультаційне забезпечення, як об'єкт підприємницької діяльності // Економіка АПК. – 2000. - №1. – С. 56-62.